

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**



Економічний факультет

Кафедра фінансів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Фінансові основи підприємництва»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 4_ від “_06” грудня
2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Фінансові основи підприємництва
Освітня програма	Для всіх
Спеціалізація (за наявності)	Для всіх
Спеціальність	Для всіх
Галузь знань	Для всіх
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	2 курс / 3 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Семінарські заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/7702a4da315cc92c4560

2. Опис дисципліни

Мета вибіркової навчальної дисципліни «Фінансові основи підприємництва» – сформувати у студентів теоретичних знань та практичних навичок заснування, організації фінансів суб'єкта підприємницької діяльності, оволодіння методичним інструментарієм бізнес-планування, розуміння основ оподаткування та кредитування суб'єктів підприємництва, а також припинення підприємницької діяльності.

Завдання вивчення дисципліни:

- вивчення видів і особливостей організації підприємницької діяльності;
- дослідження правового статусу підприємця на основі вивчення законодавчих основ здійснення підприємницької діяльності в Україні,
- вивчення принципів організації фінансової діяльності суб'єктами підприємництва;
- засвоєння принципів залучення, формування та використання фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва;
- оволодіння навичками самостійного здійснення аналізу формування та використання фінансових ресурсів суб'єктами підприємництва.
- розглянути загальні вимоги до фінансового планування суб'єктами підприємництва;
- з'ясувати основні види фінансових ризиків, з якими стикаються суб'єкти підприємництва;
- сформувати системне бачення державної фінансової підтримки розвитку підприємництва в Україні.

Компетентності:

Вивчення даної дисципліни дозволить сформувати у здобувачів освіти:

- соціальні навички (softskills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод представлення бізнес-ідей), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод бізнес-проектів, метод самопрезентації);
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вміння застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- навички використання інформаційних та комунікаційних технологій, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Результати навчання:

За результатами вивчення даної дисципліни здобувач зможе:

- використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
- визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
- виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
- виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	ТЕМА 1. Економічна природа та роль підприємництва в економіці.	<p>Розуміти суть і функції підприємницької діяльності.</p> <p>Знати принципи та передумови здійснення підприємницької діяльності.</p> <p>Розуміти роль і значення підприємництва у ринковій економіці.</p> <p>Знати сутність підходів до визначення понять «бізнес» та «підприємство».</p> <p>Визначати роль підприємця як ключової фігура ринкової економіки. Функції підприємця.</p> <p>Розуміти сутність культури спілкування в діяльності бізнесмена.</p> <p>Розуміти сутність етики і соціальної відповідальності в бізнесі.</p>	<p>Тестування.</p> <p>Підготовка есе.</p> <p>Доповіді та презентації</p>
2.	ТЕМА 2. Організаційно-правові основи підприємництва в Україні.	<p>Знати основні організаційно-правові форми підприємницької діяльності. вміти виділяти їхні переваги і недоліки.</p> <p>Знати ключові особливості видів підприємницької діяльності.</p> <p>Вміти складати засновницькі документи для основних організаційно-правових форм підприємницької діяльності.</p> <p>Знати порядок державної реєстрації підприємницької діяльності в Україні..</p>	
3.	ТЕМА 3. Організація фінансів суб'єкта підприємництва.	<p>Розкрити сутність та особливості фінансів суб'єктів підприємництва.</p> <p>Знати основні критерії прийняття фінансових рішень суб'єктами підприємництва..</p> <p>Знати зміст та завдання фінансової роботи.</p> <p>Вміти характеризувати види та склад грошових надходжень суб'єктів підприємництва.</p> <p>Вміти виділяти види витрат та доходів в процесі діяльності суб'єктів підприємництва.</p> <p>Вміти визначати фінансові результати діяльності суб'єктів підприємництва.</p> <p>Розуміти зміст та завдання управління фінансами у підприємстві.</p>	
4.	ТЕМА 4. Основи фінансування у підприємстві.	<p>Розуміти форми фінансового забезпечення підприємництва, засвоїти принципи фінансового забезпечення підприємницької діяльності.</p> <p>Дати загальну характеристику основних видів джерел фінансування суб'єктів підприємництва.</p> <p>Розуміти сутність та основні особливості фінансування суб'єктів підприємництва за рахунок внутрішніх джерел фінансування.</p> <p>Розкрити сутність фінансування суб'єктів підприємництва за рахунок запозичених ресурсів.</p> <p>Розкрити особливості отримання суб'єктами підприємництва довгострокових та короткострокових банківських кредитів.</p> <p>Вміти проводити оцінку рівня кредитоспроможності суб'єктів підприємництва.</p>	
5.	ТЕМА 5. Основи фінансового	<p>Знати роль і основні завдання бізнес-планування.</p> <p>Знати методiku складання бізнес-плану та його структуру.</p>	

	планування у підприємстві.	<p>Вміти складати бізнес-план суб'єкта підприємництва.</p> <p>Розуміти зміст, завдання та методи фінансового планування у підприємстві.</p> <p>Знати основні етапи розробки фінансової стратегії суб'єктами підприємництва.</p>	
6.	ТЕМА 6. Оподаткування підприємницької діяльності.	<p>Розуміти основні особливості системи оподаткування суб'єктів підприємництва.</p> <p>Дати загальну характеристику основних видів податків, з якими стикається суб'єкт підприємництва в процесі своєї діяльності.</p> <p>Вміти аналізувати вплив податків на фінансово-господарську діяльність суб'єкта підприємництва.</p> <p>Розуміти особливості оподаткування суб'єктів підприємництва, що перебувають на загальній системі оподаткування.</p> <p>Знати особливості та еволюцію спрощеної системи оподаткування в Україні.</p> <p>Сутність та порядок дії спрощеної системи оподаткування. Вміти проводити податкове планування для суб'єкта підприємництва.</p>	
7.	ТЕМА 7. Ризики і страхування в підприємницькій діяльності.	<p>Знати сутність та види підприємницьких ризиків.</p> <p>Вміти систематизувати основні види підприємницьких та фінансових ризиків, з якими стикаються суб'єкти підприємництва.</p> <p>Розуміти сутність управління фінансовими ризиками на суб'єктів підприємництва.</p> <p>Знати сутність та необхідність страхування підприємницької діяльності.</p>	Тестування.
8.	ТЕМА 8. Припинення підприємницької діяльності.	<p>Знати процедуру припинення підприємницької діяльності та особливості процедури банкрутства фізичної особи-підприємця.</p> <p>Розуміти економіко-правові аспекти санації та банкрутства суб'єкта підприємництва.</p> <p>Аналізувати основні причини кризового становища, сильних і слабких місць суб'єкта підприємництва.</p> <p>Знати сутність фінансової санації, її економічний зміст та порядок проведення.</p> <p>Вміти складати план санації суб'єктів підприємництва.</p> <p>Розуміти особливості задоволення претензій кредиторів та фінансової санації на ухвалу господарського суду.</p>	Підготовка есе. Доповіді та презентації

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекції	5
Семінарські заняття	30
Самостійна робота	5
Індивідуальне завдання (фінансовий план бізнес-ідеї)	30
Залік/екзамен	30
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	1		1		1		1	1										5
Семінарські з-тя		5		5		5			5		5		5					30
Самостійна р-та																5		5
Індивідуальні завдання														10	10	10		30
Залік/екзамен																	30	30
Всього за тиж-нь	1	5	1	5	1	5	1	1	5	-	5	-	5	10	10	15	30	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (презентації)
-----------------------------------	---------------------------

Література:

Базова

1. Білий М.М. Лекції з дисципліни «Фінансові основи підприємництва»: для студентів ступеня «бакалавр» / М.М. Білий. Прикарпатський національний університет ім.В.Стефаника. Івано-Франківськ, 2024. 225 с.
2. Кузьмін В.В. Фінансові основи підприємництва. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 192 с.
3. Ємець О. І. Основи підприємництва: навчальний посібник. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2012. 147 с.
4. Варналій З. С. Основи підприємництва : навч. посіб. 3 – те вид., випр. і доп. / З. С. Варналій. – К. : Знання, 2006. – 330 с.
5. Гой І. В. Підприємництво : навч. посіб. / І. В. Гой. – К. : ЦУЛ, 2013. – 368 с.
6. Захарчин Г. М. Основи підприємництва : навч. посіб. / Г. М. Захарчин – К. : Знання, 2008. – 437 с.
7. Злупко С. М., Стефанишин О. В., Швайка Л. А. Підприємництво: основи, особливості, механізми: Навч. посіб. Л.: 2017. 370 с.
8. Круш П.В., Подвігіна В.І. Основи підприємництва: Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2009. – 64с.
9. Мельников А. М. Основи організації бізнесу : навч. посіб. / за заг. ред. А. М. Мельникова [А. М. Мельников, О. А. Коваленко, Н. Б. Пундяк] – К. : "Центр учбової літератури", 2013. – 200 с.
10. Мочерний С. В., Устенко О. А., Чеботар С. І. Основи підприємницької діяльності: Посібник. К.: Академія, 2015. 280 с.
11. Пунько Б. М. Основи підприємницької діяльності (практичні аспекти): Навч. посіб. Л., 2014. 130 с.
12. Цигилик І. І. Основи підприємництва : навч. посіб. / Цигилик І. І., Паневник Т. М., Криховецька З. М. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 240 с.
13. Фастовець А. А. Фінанси малого бізнесу : навч. посібник / А. А. Фастовець, І. В. Фисун. Київ : Кондор, 2013. 302 с.
14. Фінанси : підручник / за ред. д. е. н., проф. А. І. Крисоватого. Тернопіль : Університетська думка, 2024. 632 с.
15. Фінанси підприємств : навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 440 с.
16. Фінанси підприємств : практикум : навчальний посібник / Л. Л. Гриценко, О. В. Дейнека, І. М. Боярко. Суми : ВТД «Університетська книга», 2015 285 с.
17. Фінанси різних форм бізнесу : навч. посіб. / Н. Г. Пігуль, О. В. Дейнека, Н. А. Дехтяр, О. В. Люта. Суми : Сумський державний університет, 2017. 337 с

Допоміжна

1. Данилейко О., Захарченко І., Ковалко К. Власна справа: Метод. посіб. для тренерів. К.: Юніверс, 2017. 144 с.
2. Калина А. В. Державна політика розвитку підприємництва в Україні / А. В. Калина. – К. : Патерик, 2014. – 498 с.
3. Климко О. Ковалко А. Власна справа: Навч.-метод. посіб. К.: Юніверс, 2018. 108 с.
4. Покропивний С. Ф., Колот В. М. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність: Навч. посіб. К.: Вид-во КНЕУ, 2017. 352 с.
5. Розвиток підприємництва в Україні / П. Гайдуцький та ін. К.: Нора-Друк, 2015. 248 с.
6. Скібіцька Л. І. Менеджмент підприємницької діяльності. Книга 1. Організація бізнесу: навч. посібник / Л. І. Скібіцька, О. М. Скібіцький. – К. : Кондор, 2009. – 896 с.
7. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства / Л. А. Швайка. –К. : Ліра-К, 2014. – 268 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра фінансів. Гуманітарний корпус ПНУ, ауд. 801, kfin@pnu.edu.ua
Викладач	Білий Михайло Мирославович
Контактна інформація викладача	mykhailo.bilyi@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності ґрунтується на положеннях та принципах документів, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти і викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</u> ▪ <u>Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</u> ▪ <u>Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</u> ▪ <u>Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</u> ▪ <u>Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</u> ▪ <u>Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності»</u> <p>Посилання на ресурси на сайті університету: https://cutt.ly/mC2fF1C</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість та порядок відпрацювання пропущених здобувачем занять регламентується <u>Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</p> <p>Посилання на ресурс: https://cutt.ly/bC2b8YQ</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>Згідно <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</p> <p>У разі відсутності здобувача з поважних причин при написанні контрольної роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультативної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного семінарського (практичного, лабораторного) заняття. При неявці здобувача у зазначений термін без поважних причин кількість балів з модуля дорівнює «0» (нуль).</p> <p>Посилання на ресурс: https://cutt.ly/bC2b8YQ</p>
Невідповідна поведінка під	<p>Заходи, що можуть вживатися при невідповідній поведінці здобувача, регламентуються документами про академічну доброчесність (див. вище), <u>Положенням про порядок</u></p>

час заняття	<p><u>переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти (п.14) та може призвести до відрахування здобувача «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти».</u> Посилання на ресурс: http://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-perevedennia-vidrakhuvannia-ta-ponovlennia-studentiv-vyshchikh-zakladiv-osvity-1996.pdf</p>
Додаткові бали	<p>При поточному контролі оцінюються: систематичність роботи на практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, результати виконання і захисту індивідуальних та самостійних робіт, експрес-контролю у формі тестів тощо.</p> <p>Отримання додаткових балів здобувачем можливе у разі виконання додаткових індивідуальних завдань за темами та у терміни попередньо погоджені з викладачем. Перелік індивідуальних завдань до курсу міститься у робочій програмі навчальної дисципліни та методичних рекомендаціях.</p> <p>За рішенням кафедри здобувачам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів тощо, можуть присуджуватися додаткові бали (<u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</u> Посилання на ресурс: https://cutt.ly/bC2b8YQ</p>
Неформальна освіта	<p>Зарахування результатів неформальної освіти з навчальних дисциплін проводять за заявою здобувача вищої освіти на ім'я декана факультету на підставі сертифіката про практику/стажування або сертифіката про проходження тренінгу, семінару, вебінару тощо.</p> <p>Заяву про зарахування результатів неформальної освіти з навчальних дисциплін здобувач вищої освіти подає протягом перших 10 робочих днів від початку семестру задля того, щоб у випадку відмови у зарахуванні він зміг пройти підготовку з відповідної дисципліни в повному обсязі.</p> <p>Порядок зарахування результатів неформальної освіти регламентовано <u>Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.)</u></p> <p>Не беруть до уваги результати неформального навчання та не присвоюють кредити з дисциплін, що не відповідають вимогам відповідної освітньо-професійної програми щодо формування запланованих компетентностей.</p> <p>Під час зарахування результатів неформального навчання зберігають раніше отриману оцінку навчальних досягнень студента (якщо така відображена в документах).</p> <p>Посилання на ресурс: https://cutt.ly/6C2AbI1</p>